

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. Proponuntur supposita adstruentium statum
realem essentiarum ab æterno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

QUÆSTIO III.

De Ente prout est Essentia.

Essentia definitivè est *ipsum ens prout radix primò & formaliter essendi*. Rationem essendi accipiendo appropriatè prout opponitur existentia. Alii dicunt quòd essentia sit *radix existendi*, quæ descriptio tolerari posset, quia quamvis existentia sit quid posterius essentia, adeoque non de primò essentiali conceptu illius, quia tamen radix existentia, non est quid posterius essentia, fit ut illa non malè describatur prædicto modo: prior tamen descriptio videtur esse communior, quia radix essendi, quæ talis prior est ratione, præ radice existendi, non ratione radicis, sed ratione ejus, cujus est radix.

Accedendo autem ad magis disputabilia pensandum erit, quid sibi velit illud principium, *Essentia rerum sunt aeterna*, quæ propositio non facit hunc sensum, quasi essentia rerum existant ab aeterno. Sed hunc quòd essentia rerum habeant esse essentialè ab aeterno: quod ipsum quo sensu verum sit examinandum venit.

DIFFICULTAS I.

Quale esse non habeant creaturæ ab aeterno?

Esse ab aeterno quoddam diminutum concedunt essentis non pauci Scotistæ. Concedunt & alii, aliud esse essentis aeternum, cum Albertino, de quo infra.

PRÆMITTO I. *Quòd ex nostris Suarez & Vasquez. negent Scotum attribuisse essentis esse ali- quod diminutum, & Oviedo auctores hujus sententia Lichetum & Tartaretum nominat, expressè tamen Pontius hic Disp. 69. n. 52. concedit istud esse diminutum, sed negat illud fieri ab intellectu divino: ut plenius intelligatur status quaestionis.*

PRÆMITTO II. *Censere Scotistas cum communi sententia nullam creaturam habuisse esse essentialè ab aeterno, tribuunt tamen creatis esse quoddam intelligibile, quod aliqui dicunt produci à divino intellectu, eò quòd ante actum divini Intellectus nullo modo creatura habeat rationem objecti intelligibilis, cum non habeat independentè ab intellectu divino, rationem quidditatis productæ, quæ est radix intelligibilitatis. Caterum hoc esse intelligibile negat ut dixi Pontius à divino produci intellectu. De hoc esse intelligibili affirmant, quòd sit medium inter esse reale, & ens rationis, eò quòd non sit reale simpliciter; nam talis entis nomine, venit Ens existens, cum tamen nihil ab aeterno existat. Non est etiam hoc esse ens rationis, quia non est quid impossibile, aut aliquid fictum, & hoc esse intelligibile appellant Scotistæ ens diminutum.*

PRÆMITTO III. *In presenti posse esse quaestionem de re, & quaestionem de voce.* Quaestio erit de voce, si hoc esse intelligibile creaturarum, non aliud sit, nisi ipsamet essentia Dei, prout est representatio rerum à se cognitarum, quæ in se ipsis nihil omnino actualitatis habeant; & sic quaestionem proponendo, erit quaestio de voce: an hoc sit appellandum esse diminutum creaturarum, quia indubiè omnium rerum conceptum habet Deus. Quaestio autem erit de re, si velis creaturas extra Deum non habere ullum esse, in intellectu tamen divino habere esse quoddam intrinsecum intelligibile distinctum ab ipso Dei esse.

DICENDUM. *Esse illud diminutum prout illud ordinariè explicant Scotistæ esse impossibile.*

PROBATUR I. *Esse illud diminutum in mente Dei positum, vel est ipsemet Deus, vel non est ipse Deus? si non est ipse Deus, ergò non est illud esse in mente divina productum, quiddam enim in Deo est, Deus est: Si est ipse Deus, ergò non est quid productum. Tum quia per productum intelligitur quid creatum, id autem quod Deus est implicat creati. Tum quia esse creaturarum non est esse Dei, esse autem illud diminutum est esse Dei. Tum quia in Divinis nihil est productum nisi ipse Personæ, ergò cum illud esse creaturarum, non sint ipsæ Personæ divinae, nec illud esse erit productum.*

CONFIRMATUR. *Impossibilis est productio rei sine existentia physica rei, esse illud intelligibile, ut fide constat, non habet existentiam physicam, ergò neque est quid productum. Major ex eo probatur, quia non haberet ad quid terminaretur illa productio.*

PROBATUR II. *Quia illud esse diminutum creaturarum, vel producit Deus liberè, vel necessariò? si liberè, ergò illud esse antequam cognovisset præcognovit, quia si est liberè productum, est productum, postquam est volitum, si est productum postquam est volitum, ergò productum ex præcognito, ergò si illud esse cognitum liberè produxit Deus, prius illud præcognovit: non poterat autem præcognovisse, quia præcognitum fuisset antequam esset intelligibile, cum illud esse intelligibile acquiratur illa productione divina. Rursus si illud esse intelligibile liberè est à Deo productum, ergò poterat non produci, ergò creaturæ poterant non intelligi à Deo: quod probatur, poterant creaturæ in esse intelligibili non produci, sine quo tamen intelligi non possunt; Ergò sicut poterant non produci in esse intelligibili, ita etiam poterant non intelligi. Quod si in esse intelligibili necessariò producuntur à Deo, ergò aliquid creatum est, quod Deus liberè non producit, cujus oppositum fides docet.*

CONFIRMATUR. *In priori rationis, in quo intelligebatur Deus, potens producere esse intelligibile creaturarum vel sciebat, quid esset pro-*

producturus in secundo signo rationis, vel non sciebat? si hoc secundum, tribuis Deo modum agendi eorum: Si primum, ergo cognoscebat creaturas ante esse illarum intelligibile.

PROBATUR III. Ab æterno vel cognoscit Deus non esse creaturarum vel non cognoscit. Si non cognoscit, ergo vel sunt ab æterno, quod falsum est, vel certe non cognoscit Deus quod cognoscibile est. Quod si cognoscit non esse creaturarum ab æterno, quæro, an producat illud esse illarum intelligibile ab æterno, vel non producat? Si non producit, ergo nec producet illud esse diminutum, de quo quæritur: Si autem producit negationem esse intelligibile, ergo illa & sunt negationes ut supponitur, & non sunt, quia negationes quæ habent esse productum, non sunt negationes, sicut & ipsum esse productum non est negatio.

OBJICITUR I. à pari. Cognoscendo Deus suam essentiam, non sistit in cognitione illius solâ, sed producit intra se Verbum quod est Deus intrinsecè, ergo etiam cognoscendo creaturas in eadem sua essentia, producit aliquid, quod sit intrinsecè creatura, nec sistit in sola cognitione, puraque illarum representatione.

RESPONDETUR. Disparitas est. Quia in Verbo quod est terminans naturam divinam eandem, & ratione Personæ, est productum, distinctumque realiter ab aliis Personis, salvantur adhuc duo hæc principia, quod omne quod est in Deo, Deus sit, & salvatur quomodo inter produciens & productum sit distinctio realis: jam autem hæc duo non salverentur, si produceretur esse intelligibile creaturarum: nam si illud identificatur Deo, quomodo est esse creaturarum: Si autem non identificatur Deo, & est productum, ergo & distinguitur realiter, tanquam productum à Deo producente, ergo ut salves distinctionem producentis & producti, asseres aliquid extra Deum ab æterno productum, quod fides negat. Deinde quando Deus non sistit in sola cognitione suæ essentia, sed procedit ad productionem Verbi facile est respondere quid producat, nempe Verbum, productum quidem, sed increatum. Si autem ex cognitione creaturarum producit Verbum non potest responderi quod sit creatum, quia nemo fidelis admitteat Verbum æternum creatum. Quod si ex illa cognitione producit Verbum increatum, vel idem est illud cum secunda Persona vel non idem? si non idem, ergo admittis duo Verba increata. Si idem, ergo non est illud esse, esse intelligibile creaturarum, sed esse Dei. Cæterum si hæc sententia non plus velit quam dari expressionem creaturarum inclusam in ipso intelligere actuali divino, quod sit ipse Deus in re verum loquitur hæc sententia, sed hoc esse non debet appellari productum, nec esse creaturarum, sed esse Dei, nisi forte creaturarum terminatiye.

OBJICITUR II. Intelliguntur à Deo ab æterno creaturæ; ergo habent esse intelligibile ab æterno, quod non potest haberi nisi concessio illo esse diminuto.

RESPONDETUR. Sine ullo esse diminuto quod imaginantur oppositi, potest esse cognitio de creaturis; quia potest illas Deus noscere in sua essentia, tanquam eminenter continente perfectiones essentiarum creaturarum, potest noscere in suis ideis, & quia ipse est actualis notitia, erit ratio ut *quo* noscendi illas. Denique noscere illas poterit in illismet ipsis.

OBJICITUR III. Deus per suam essentiam tanquam per speciem, potens est ad producendum quodlibet in suo esse cognito, ergo producit in tali esse cognito etiam creaturas, intelligendo scilicet illas in sua essentia tanquam in exemplari.

RESPONDETUR. Hanc objectionem non esse contra nos, quia non plus vult quam dari notitiam creaturarum in mente Dei quod & nos concedimus.

Accedendo autem ad impugnationem alijs sententiæ, aliud esse essentiarum æternum ponentis, sit

Punctum Difficultatis I.

Propozuntur supposita adstruentium statum reale essentiarum ab æterno.

SUPPONUNT I. P. Andreas Chaczal & ejus discipuli. In triplici statu posse spectari naturam. I. In statu essentia, in quo illi nihil præter essentialia ejusdem convenit. II. In statu existentia, in quo conjungitur cum differentiis, accidentibus &c. III. In statu existentia obiectivæ, in quantum scilicet obijciuntur intellectui præcipue divino ab æterno.

SUPPONUNT II. Naturam in statu essentia, priorem esse, statu possibilitatis, statu etiam obiectivo in mente Dei, independentem item ab utroque; quia quantumvis per impossibile Deus non cognosceret ab æterno istam propositionem, *homo est animal rationale*, tamen illa propositio obiectivè accepta, esset, veraque esset, neque enim ideò aliquid cognoscibile, verumque est, quia illud Deus cognoscit, verumque dicit, sed ideò verum dicit, cognoscitque, quia verum est, cognoscibileque est. Est etiam independentens essentia in statu essentia à possibilitate, quia status possibilitatis completè & adæquate acceptus necessariò respicit Omnipotentiam divinam, potentem ponere & producere, eaque sublata, saltem quoad suam adæquationem & complementum, tollitur status possibilitatis; jam autem impossibili etiam Omnipotentia divina, verum est dicere, hominem constitui animalitate & rationalitate, adeoque statum illum essentia,

tiæ, distinctum esse à statu possibilitatis, complete accepto, quamvis non possit extra causas essentialiter poni essentia, nisi supposita Omnipotentia.

SUPPONUNT III. Naturam in statu essentia neque esse actu, neque potentia, quia natura in statu essentia absoluta est à prædicatis accidentalibus, sed sola essentialia involvit; esse autem actu accedit naturæ, potest enim non esse actu. Esse item in potentia accedit naturæ, quia potest esse actu. Rursus quia esse creatum actu, est accidens, nam hæc quæ merè possibilia sunt, non sunt creata, ideo in statu essentia natura, non est creata, licet dicat non repugnantiam ad creari: non est etiam pro statu essentia annihilabilis, quia status essentia non pendet à voluntate Dei: non enim pendet à voluntate Dei, quod homo sit animal rationale; Quod si non pendet à voluntate Dei essentia pro statu essentia, hoc ipso pro statu essentia non erit annihilabilis; nam annihilatio est subtractio mera concursus ad existendum, pendens à voluntate Dei. Et certè annihilatio pro statu essentia, non est alia cogitabilis, nisi secundum quam desineret esse essentia hominis animal rationale, quæ definitio est impossibilis.

SUPPONUNT IV. Naturam in illo statu non abstrahere à suis prædicatis essentialibus, & quia quod convenit essentia ex vi essentia in omni statu illi convenit, hinc dicunt, quod ea prædicata, quæ rei in statu essentia conveniunt, in omni statu illi convenire, adeoque etiam in statu existentia.

SUPPONUNT V. Hæc tria esse condistincta. I. Essentialiter est ens actu. II. Essentialiter est, non ens actu. III. Non essentialiter est ens actu. I. Convenit Deo, essentialiter enim Deus est ens actu. II. Convenit omnibus chimæris & impossibilibus quæ essentialiter sunt non ens actu. III. Convenit essentiis rerum ab æterno, accedit enim illis esse actu.

SUPPONUNT VI. Aliam esse hanc propositionem. *Essentia neque est essentialiter prædicatum esse actu, neque est essentialiter prædicatum esse in potentia.* Et aliam hanc: *Essentia essentialiter est non esse actu, & non esse in potentia.* Prior apud illos est vera, posterior falsa, quia sequeretur nunquam essentiam poni posse actu, quia essentialiter illi esset, non poni.

SUPPONUNT VII. Abstrahere naturam in statu essentia à contradictoriis contingentibus, unde non licebit per illos à negatione unius contradictorii argumentari ad positionem alius contradictorii. Unde hæc propositio *essentia est actu ab æterno, & essentia non est actu ab æterno*, neutra afficit per illos statum essentia, quia in illo statu abstrahit à contradictoriis contingentibus. Et quia ratio existentia est ratio accidentaliter, ab illa abstrahit ille status, quod etiam fecit Aristoteles. II. Poster. Tex. 2. Ubi inquit: *Quid*

autem est homo, & esse hominem, aliud est. Et III. de anima C. 2. *Aliud est magnitudo aliud magnitudinis esse.*

Infundantur autem hæc omnia illi principio, quod præter æternum verum, quod est Deus, datur insuper aliud verum æternum propter quod appellantur propositiones æternæ veritatis necessariae &c. Vide Aristotelem 9. Metaph. Tex. 21. Nomine cuius veri æterni non est accipienda veritas formalis; hæc enim non est sine intellectione, cum sit conformitas cognitionis cum objecto; sed est accipienda veritas objectiva, seu innexa ipsi rei essentia, quam acceptionem veritatis, docuit ipse Aristoteles, quando illam non condistinguit ab ipso esse, dicens, *ex eo quod res est, vel non est, propositio vera vel falsa est.* Ex hoc

INFEREBANT I. Dari universale à parte rei, quia quod convenit essentia in statu essentia, in omni statu illi convenit, sed humanæ naturæ v. g. in statu essentia, convenit non esse idem cum hæccitatibus, Ergo in omni statu illi conveniet, adeoque etiam in statu existentia. Quod si non est idem cum hæccitatibus, retinet se cum indivisionem formalem, adeoque unitatem.

II. Gradus Metaphysicos esse nemine cogitante formaliter ex natura rei distinctos: animal enim ex vi essentia suæ non est rationale, ergo & à parte rei non erit rationale, ergo distinctum à rationali, sed non distinctum realiter, ergo formaliter ex natura rei.

III. Etiam existentiam & cætera similia, esse formaliter ex naturâ rei distinctam ab essentia, quia cum prædicato existentia, pro statu essentia, non erat conjuncta essentia.

IV. Distingui item attributa, quia ex vi essentia suæ Misericordia non est Justitia, multaque alia consequenter ad hoc principium in Philosophicis Theologicisq; materiis inferebant.

Punctum Difficultatis 2.

Impugnatur hæc Sententia.

PROBARI SOLET I. Quia Vicleffus hæreticus teste Valdensi Lib. 1. Doctr. Christ. C. 8. damnatus est ob hanc propositionem quod asseruerit creaturas habere ab æterno aliquod esse reale actuale distinctum ab esse Dei.

RESPONDETUR. Damnatum fuisse, quia concedebat creaturis esse existentia ab æterno, quod non asserit hæc sententia.

PROBARI SOLET II, à Suarez utroque, Oviedo & aliis communiter. Nihil est extra Deum, quod à Deo non sit productum, creaturæ ab æterno non sunt productæ, ergo neque sunt ab æterno extra Deum.

RESPONDETUR. Nihil esse extra Deum in statu existentia, quod non sit productum, potest tamen aliquid esse extra Deum in statu essentia,